

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av anpassad
grundskola vid Dejeskolan 7-9
i Forshaga kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av anpassad grundskola vid Dejeskolan 7-9 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fem områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Dejeskolan 7-9 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i låg utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation, och utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp, analysera och bedöma undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppnås samt se till att förbättringsåtgärder genomförs som möter skolenhetens behov.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjlig.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och med stöd av studie- och yrkesvägledaren ta fram en tydlig planering för hur eleverna ska få praktiska erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Bedömning och betyg

Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera för samverkan kring bedömning på skolenheten och se till att samtliga lärare har förutsättningar att delta och utveckla sin bedömarkompetens.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver göra en självständig bedömning och analys av verksamhetens måluppfyllelse och kvalitet samt se till att verksamheten har de förutsättningar den behöver för att säkerställa att syftet med utbildningen uppfylls.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **15 september 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2024:8212) i de handlingar som sänds in.

För huvudmannens kännedom

Uppgifter om lokalernas beskaffenhet har lämnats för kännedom till Arbetsmiljöverket och Räddningstjänsten.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 4, 5, 9–10 §§, 2 kap. 9–10 och 34 §§, 4 kap. 4–7 §§ och 11 kap. 2, 5, 6, 8, 13 §§ skollagen (2010:800).

Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder i låg utsträckning skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med huvudmannen, rektorn, lärare, elevhälsa, elevassistenter samt inkommen dokumentation.

Uppföljning, analys och förbättringsåtgärder

Rektorn följer i begränsad omfattning upp och analyserar olika resultat för att få en bild av verksamheten. Utifrån det underlag rektorn har fördelar rektorn resurser och vidtar vissa förbättringsåtgärder men dessa uppfyller inte helt sitt syfte. Rektorn följer visserligen upp elevärenden och diskuterar elevernas kunskapsutveckling med lärarna men det sker inte en systematisk uppföljning som omfattar elevernas progression och upplevelse av trygghet. Det saknas även en dokumentation av elevernas progression. Rektorn efterfrågar inte heller några särskilda resultat avseende elevernas kunskaper och trygghet. I den digitala lärplattformen har rektorn tillgång till elevernas resultat i förhållande till kriterier men enligt rektorn är det svårt att göra en bedömning utifrån underlaget. Genom verksamhetsbesök och samtal med personalen skaffar sig rektorn en viss bild av undervisningens kvalitet och förutsättningar. Även om rektorn inte sätter personalens kompetens och materiella förutsättningar i relation till några resultat så har rektorn ändå uppmärksammat behovet av specialpedagogisk kompetens i arbetslaget och att förutsättningarna för samverkan mellan lärare och elevassistenter behöver förbättras. För att tillgodose behoven har rektorn anställt en lärare som utbildar sig till

speciallärare och infört mötestid för lärare och elevassistenter för att de ska kunna prata om arbetet med eleverna och utveckla gemensamma arbets- och förhållningssätt. Emellertid framgår att lärarnas samarbete är begränsat, att tillgång till specialpedagogisk kompetens saknas och att den gemensamma mötestiden för lärare och elevassistenter inte är tillräcklig.

Ledning och organisation

Rektorns ledning och organisation skapar inte tillräckliga förutsättningar för en tillgänglig lärmiljö och lärarnas möjligheter att samverka med övrig personal är otillräckliga. Rektorn och huvudmannen har god kännedom om att lokalerna inte är anpassade för elevernas behov och förutsättningar. Trots att lokalerna, enligt rektorn, både till utformning och beskaffenhet är undermåliga, vidtas få åtgärder för att förbättra lärmiljön för nuvarande elever. Även om eleverna har tillgång till pedagogiska stödstrukturer och hjälpmedel så finns en stor risk att lokalerna påverkar elevernas förutsättningar till lärande negativt. Otillgängliga lokaler kan minska möjligheterna för eleverna att interagera med kamrater och delta i gruppaktiviteter, vilket kan påverka elevernas sociala utveckling men även begränsa deras möjlighet till självständighet. Tillgången till klassrum är dessutom knapp, vilket ofta leder till att elever från en grupp får undervisning i samma lokal samtidigt som undervisning pågår för en annan grupp, och eleverna får därmed inte studiero och tappar koncentrationen. Det ges enbart undervisning inom ämnesområden på skolenheten vilket enligt rektorn försvårar elevernas möjlighet att läsa en kombination av ämnen och ämnesområden. Rektorn följer på olika sätt upp lärarnas kompetens att undervisa i anpassad grundskola, och bedömer att kompetensen i huvudsak är god. Samtidigt har rektorn identifierat behov av specialpedagogisk kompetens. Lärarna får kompetensutveckling tillsammans med andra lärare som arbetar inom anpassad grundskola i kommunen och genom SPSM har personalen fått ökad kunskap om enskilda elevers behov. Personalen behöver dock mer fortbildning i kommunikationsstöd, exempelvis tecken som stöd, för att bättre möta elevernas behov. Det saknas tillräckliga förutsättningar för personalen som arbetar med samma elever att tillsammans följa upp undervisningen och samverka vilket gör att det finns en risk att elevernas behov och förutsättningar förbises. Detta kan få konsekvenser för elevernas lärande och utveckling. Dessutom finns en risk att all personal inte arbetar på ett likvärdigt sätt med eleverna. Lärarnas samarbete med elevhälsan är begränsat. Det händer att lärarna inhämtar råd och stöd i enskilda elevärenden men det sker ingen kontinuerlig samverkan och enbart på lärarnas initiativ och förekommen anledning.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver följa upp, analysera och bedöma undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppnås, samt se till att förbättringsåtgärder genomförs som möter skolenhetens behov.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte samlar in tillräckliga underlag för att kunna bedöma undervisningens kvalitet och om syftet med utbildningen uppnås. Det saknas relevanta sammanställningar av elevernas progression och kunskaper samt elevernas trygghet vilket behövs för att rektorn ska kunna analysera verksamheten. Även om det framkommer att rektorn identifierat utvecklingsbehov såsom behov av specialpedagogisk kompetens i arbetslaget och att förutsättningarna för samverkan mellan lärare och elevassistenter behöver förbättras är de åtgärder som vidtagits inte tillräckligt ändamålsenliga utifrån verksamhetens behov.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn breddar och fördjupar underlaget för en analys av skolenhetens måluppfyllelse i syfte att finna relevanta förklaringar till framgångsfaktorer och för att identifiera utvecklingsområden. För att kunna göra det behöver rektorn tillsammans med personalen, däribland elevhälsa, arbeta fram gemensamma riktlinjer för vad som ska dokumenteras och på vilket sätt. Exempelvis behöver det finnas sammanställningar som synliggör elevernas progression, kunskaper och trygghet. Det är också viktigt att uppföljningen av undervisningen möjliggör att det går att bedöma om det finns områden i läroplanen där måluppfyllelsen är lägre, i syfte att kunna stärka upp dessa områden. På så sätt kan rektorn tillsammans med personalen identifiera möjligheter och undanröja hinder för att ytterligare utveckla arbetet. En sådan uppföljning kan visa på om en lägre måluppfyllelse inom ett ämnesområde beror på genomförandet av undervisningen eller om det beror på faktorer som härrör sig till de förutsättningar som skolan och lärarna ges. Då den fysiska lärmiljön på ett påtagligt sätt begränsar elevernas tillgång till en tillgänglig utbildning är det särskilt viktigt att rektorn analyserar hur lokalernas utformning och kvalitet inverkar på undervisningens genomförande och elevernas resultat. Rektorn har också ett ansvar att se över vilka hinder som kan undanröjas i befintliga lokaler för att öka tillgängligheten även om huvudmannen har det yttersta ansvaret för att eleverna får en utbildning som är anpassad till deras behov och förutsättningar. Utifrån en orsaksanalys behöver rektorn fatta beslut om förbättringsåtgärder och följa

upp att dessa får avsedd effekt, såsom att samverkans tid för personalen används för att planera och följa upp undervisningen regelbundet och löpande. Elevassistenterna behöver möjlighet att på ett systematiskt och kontinuerligt sätt återkoppla sina iakttagelser till lärarna, så att lärarna kan ta hänsyn till dem i den fortsatta planeringen av undervisningen. Lärarna behöver ha möjlighet att ge elevassistenterna det stöd de behöver och se till att undervisningen uppfyller sitt syfte. För att arbeta på ett likvärdigt sätt behöver personalen som möter samma elever också utveckla ett gemensamt förhållningssätt och ges möjlighet att samverka med specialpedagogisk kompetens.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 §, 11 kap. 2, 6 och 11 §§ skollagen.

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185).

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner.

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar hög utsträckning elevernas möjligheter att utvecklas så långt som möjligt, och utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevassistenter, elevhälsa, elever och lektionsobservationer samt inkommen dokumentation.

Varierad och stimulerande undervisning

Lärarna utformar undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar så att undervisningen innehåller variation, stimulans och anpassningar på en lämplig nivå. Lärarna varierar arbetssätt och arbetsformer utifrån syftet med olika moment och för att stärka elevernas motivation att lära. Exempelvis förekommer en avvägd variation av gemensamt arbete vid den interaktiva tavlan med moment som film och spel, enskilt arbete med stöd av en elevassistent och motoriska eller upplevelsebaserade aktiviteter. Lärarna påkallar också elevernas uppmärksamhet och motiverar dem genom att knyta an till deras intressen eller något de redan känner till. Lärarna genomför undervisningen utifrån en god kännedom om elevernas förutsättningar och behov. Både när eleverna arbetar tillsammans och enskilt är arbetsuppgifterna individuellt

utformade och bekanta. Lärarna utvecklar och anpassar uppgifterna genom att stegvis öka svårighetsgraden eller vid behov förenkla för att skapa motivation och bibehålla elevernas engagemang. Personalen ger eleverna stöttning att följa arbetsordningen, bibehålla koncentrationen och komma vidare med arbetsuppgiften. Det är i huvudsak elevassistenterna som ger eleverna stöd i elevernas enskilda arbete, vilket gör att det finns en risk att lärarna inte uppmärksammar metoder och strategier som eleverna behöver i läroprocessen. Personalen använder individanpassade hjälpmedel som möjliggör att eleverna kan ta del av lektionens innehåll och kommunicera, men enligt lärarna behöver de på skolenheten använda hjälpmedlen mer för att i större utsträckning möta elevernas behov.

Strukturerad undervisning

Undervisningen är tydligt strukturerad och välbekant för eleverna. Eleverna får goda förutsättningar att lära tillsammans med andra och lärarna tydliggör syftet med undervisningen på ett anpassat sätt. Skoldagen och lektionernas innehåll präglas av en struktur som är förutsägbar och begriplig för eleverna. Exempelvis finns rutiner för hur skoldagen inleds och avslutas, samt för förflyttningar. Lärarna ser till att eleverna har tillgång till individuellt utformade scheman med skoldagens olika aktiviteter. Arbetet med scheman syftar också till att stärka elevernas tidsuppfattning. Lärarna sätter lektionen i sitt sammanhang genom att knyta an till elevernas vardag och tidigare erfarenheter eller visa praktiskt vad eleverna ska göra. Lärarna ser till att eleverna återkommande och ofta får tillfällen att lära tillsammans med andra. Utifrån att lärarna individanpassar de gemensamma aktiviteterna så att det går att genomföra dem på olika sätt och med olika svårighetsgrad kan eleverna vara delaktiga i utförandet. Det personella stödet skapar också förutsättningar för eleverna att aktivt kunna delta tillsammans med andra i undervisningen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet men vill påtala vikten av att läraren ser till att eleverna även i det enskilda arbetet med elevassistenter får det stöd de behöver i sitt lärande.

Social gemenskap, aktivt deltagande och trygghet

Författningsstöd

1 kap. 4–5 och 10 §§, 3 kap. 2 §, 5 kap. 3 §, 6 kap. 6–8 §§ och 11 kap. 2 § skollagen.

Lgra22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Normer och värden, 2.3 Ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elevassistenter och lektionsobservationer samt inkommen dokumentation.

Trygghet i sociala sammanhang

Det pågår ett arbete med att stärka elevernas trygghet, samtidigt som eleverna också får social gemenskap utanför den egna undervisningsgruppen. En grundläggande del i det trygghetsskapande arbetet är att varje elev har ett personligt stöd, oftast i form av en elevassistent, under hela skoldagen. Det innebär att personalen kan förebygga att situationer inträffar och ge ett behovsanpassat stöd. Genom observationer och kommunikation med eleverna får personalen en förståelse av elevernas upplevelse av trygghet och tar hänsyn till det när de planerar och genomför både undervisningen och rastaktiviteter. För att stärka elevernas trygghet, självständighet och samhörighet har lärarna, med elevernas behov och förutsättningar som utgångspunkt, utvecklat arbetssätt och arbetsformer som eleverna känner igen. Den bekanta strukturen möjliggör, enligt lärarna, att eleverna vågar visa vad de tycker om, kan och vill. För att utveckla elevernas trygghet i sammanhang med andra elever ser lärarna också till att de får träna på att vara i grupp och genomföra aktiviteter tillsammans. Personalen motiverar och bekräftar eleverna när de klarar av lösa situationer som är utmanande. Genom en avvägd balans mellan att låta eleven försöka själv och ge stöd främjas elevens självständighet. Om en elev har svårt att vistas i klassrummet med andra elever, kan det innebära att eleven får anpassade arbetsuppgifter som hen lätt klarar av för att istället kunna öva på att vara i en grupp. Likaså får eleverna exempelvis i sångstunder, motoriklektioner och under raster, vistas bland elever som inte tillhör den egna undervisningsgruppen. Eleverna deltar i vissa aktiviteter med grundskolans elever men lokalernas utformning och placering försvårar möjligheten för eleverna att socialisera sig med varandra.

Deltagande i samhällsliv

På skolenheten bedrivs ett visst arbete som gynnar elevernas personliga utveckling, men det saknas ett planerat arbete som ger eleverna konkreta

erfarenheter av samhällslivet. Lärarna ger eleverna möjlighet att utveckla sin självständighet och digitala kompetens så långt det är möjligt. I verksamheten finns exempelvis ett fokus på att eleverna ska få förutsättningar att kommunicera och delta i aktiviteter med andra. Eleverna använder därför, utifrån behov, digitalt utformade kommunikationsstöd såsom lärplatta, ögonstyrd dator och interaktiv tavla. Däremot får eleverna liten inblick i samhällslivet. De besöker visserligen samhällsfunktioner som bibliotek, räddningstjänst och badhus, men dessa besök sker sporadiskt och inte utifrån en plan som säkerställer att eleverna under sin utbildningstid får konkreta erfarenheter av arbets-, kultur- och föreningsliv. Skolenhetens studie- och yrkesvägledare har inte något uppdrag gentemot eleverna och bistår inte med sin kompetens i arbetet med att ge alla elever möjlighet att delta i aktiviteter som ger dem erfarenheter av arbetslivet. Elevernas inblick i närsamhällets förenings- och kulturliv är också tydligt begränsad.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver tillsammans med lärarna och med stöd av studie- och yrkesvägledaren ta fram en tydlig planering för hur eleverna ska få praktiska erfarenheter av närsamhällets arbets-, förenings- och kulturliv.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att möjligheten till ett aktivt deltagande i samhällslivet begränsas av att det saknas ett planerat arbete som syftar till att utveckla elevernas kännedom om och erfarenhet av närsamhällets arbets-, kultur- och föreningsliv. Det finns inte heller en studie- och yrkesvägledare som bidrar med sin kompetens i arbetet och ger lärarna stöd.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn, tillsammans med lärarna och studie- och yrkesvägledare, ser till att alla elever ges förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet. Eleverna ska under hela sin skolgång få delta i aktiviteter som gör att de får praktiska erfarenheter av närsamhällets arbetsliv. De ska också få insikter i de föreningar som finns i närsamhället och ges möjlighet att uppleva olika delar från kulturlivet. Det planerade arbetet ska ge alla elever stöd så att de kan bli delaktiga i samhällslivet under och efter skoltid, med målet att de ska känna sig inkluderade. Aktiviteter som genomförs behöver utvärderas för att se om de uppfyller sitt syfte. Utifrån resultaten bör sedan lärarna med stöd av

rektorn och studie- och yrkesvägledare, kartlägga vilka delar av kontakterna med närsamhället som behöver kompletteras för att eleverna ska få så allsidiga erfarenheter som möjligt. Arbetet bör leda till en planering för när och hur i elevernas utbildning aktiviteterna ska genomföras. Planeringen behöver följas av alla lärare så att samtliga elever ges förutsättningar till ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Bedömning och betyg

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 2 kap. 9 och 10 §§, 3 kap. 3, 5 och 7 §§ och 11 kap. 2, 5, 11, 15–17, 19–23 §§ skollagen.

10 kap. 11 § skolförordningen.

Lgr22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, 2.2 Kunskaper 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.4 Skola och hem, 2.7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar och 3. Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan bedriver i flera delar ett kontinuerligt bedömningsarbete i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling och höja lärarnas bedömarkompetens, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa, elevassistenter samt inkommen dokumentation.

Fortlöpande bedömning

Lärarna bedömer elevernas kunskaper fortlöpande och anpassar undervisningen utifrån sina iakttagelser, men det saknas en dokumentation som synliggör elevernas progression. Lärarna samlar belägg för elevernas lärande genom att observera eleverna, till viss del stämna av med elevassistenterna som genomför delar av undervisningen och utforma särskilda bedömningssituationer för att synliggöra enskilda förmågor. Lärarna återkopplar sina bedömningar till eleverna på ett individanpassat sätt. Det innebär exempelvis att återkopplingen är muntlig eller interaktiv och att de använder kroppsspråk och beröm för att visa på elevernas framsteg. Enligt lärarna är det dock svårt att på ett begripligt sätt förmedla till eleverna vad de behöver öva mer på. Eftersom det saknas en ändamålsenlig dokumentation där elevernas progression kan följas över tid finns en risk att områden där eleverna behöver stöd för att nå längre inte identifieras, samt att kontinuiteten i elevernas utbildning inte säkerställs. Lärarna använder sina bedömningar för att utvärdera och anpassa undervisningen, exempelvis genom att ge mer stöd eller utmana eleven att

ta nästa steg genom svårare arbetsuppgifter eller aktiviteter. Enligt lärarna visar eleverna tydligt vad de tycker om undervisningen, och det tar lärarna hänsyn till när de planerar undervisningen.

Samverkan

Lärarna har vissa förutsättningar att samverka i bedömningsarbetet och utveckla sin bedömarkompetens, men på skolenheten sker ingen samverkan där alla lärare deltar. Lärarna deltar i en kommungemensam kompetensutveckling, som bland annat handlar om bedömning, tillsammans med lärare från andra anpassade skolor. Lärarna efterfrågar fortbildning för att utveckla sin bedömarkompetens och ger som exempel att de behöver utveckla en samsyn kring hur de ska tolka läroplanens värdeord. Emellertid samverkar inte de tre lärarna på skolenheten i frågor som rör bedömning, och det saknas specialpedagogisk kompetens i bedömningsarbetet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera för samverkan kring bedömning på skolenheten och se till att samtliga lärare har förutsättningar att delta och utveckla sin bedömarkompetens.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna inte samverkar i bedömning av elevernas kunskaper och tillgången till specialpedagogisk kompetens i bedömningsarbetet saknas. Lärarnas förutsättningar att utveckla en likvärdig bedömning och bedömarkompetens är därmed begränsade.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn organiserar och skapar en struktur för samverkan, där alla lärare kontinuerligt deltar i bedömningsarbetet för att stärka sin bedömarkompetens. För att elevernas kunskaper ska bedömas på ett likvärdigt sätt krävs en aktiv diskussion och samverkan mellan lärarna där de regelbundet får möjlighet att dela med sig av kunskap och lära av varandra. Lärarna behöver få förutsättningar att utveckla en gemensam förståelse av vad och hur elevernas kunskaper ska bedömas samt en trygghet i att göra tydliga bedömningar. Det innebär att såväl tolkningar av styrdokument som elevprestationer är centrala utgångspunkter i sambedömningen. I sammanhanget är det av vikt att det finns tillgång till specialpedagogisk kompetens för en rättvis bedömning.

Även förutsättningar att vid behov samverka med elevhälsans övriga professioner behöver finnas. Lärarna behöver i samverkan med andra få diskutera hur de allsidigt kan bedöma elevernas kunskaper och hur de bör göra för att utforma ändamålsenliga bedömningssituationer.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

1 kap. 4 och 9–10 §§, 2 kap. 8–8 a, 11–13, 18, 25, 29 (undantag finns i 2 kap. 11 §§ Förordning [2011:326] om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare) och 34–36 §§, 4 kap. 3 och 8 §§ och 11 kap. 2 och 5 §§ skollagen.

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, - Skolans uppdrag och - Varje skolas utveckling, 2.2 Kunskaper, 2.5 Övergång och samverkan, 2.6 Skolan och omvärlden och 2.8 Rektorns ansvar.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen stödjer i låg utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med representanter för huvudmannen, rektorn, lärare, elevhälsa, elevassistenter samt inkommen dokumentation.

Självständig aktör, långsiktighet och systematik

Huvudmannen följer i liten grad upp resultat avseende måluppfyllelse och trygghet, och gör inte några självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Huvudmannen arbetar inte heller långsiktigt och med en systematik för att skapa goda förutsättningar för anpassad grundskola. Huvudmannen skaffar sig en viss bild av hur det går för eleverna i anpassad grundskola genom skolenhetens kvalitetsarbete och resultatdialoger, men eftersom det saknas relevanta sammanställningar av resultat avseende elevernas kunskapsutveckling och trygghet, är huvudmannens kännedom om verksamheten begränsad. Huvudmannen gör därmed inte heller en egen analys av verksamhetens måluppfyllelse genom att sätta olika resultat i relation till varandra och till de förutsättningar skolenheten har. Eftersom inte några klagomål och anmälningar om kränkande behandling inkommit i närtid, och inte heller några åtgärdsprogram utarbetats, finns inte ett sådant underlag för huvudmannen att självständigt analysera. Huvudmannen förlitar sig på rektorns uppföljning och analys av verksamheten och efterfrågar inte några andra underlag för att fånga den

anpassade grundskolans förutsättningar och behov. Detta medför en risk för att eventuella utvecklingsbehov som ligger under huvudmannens styrningsansvar förbises. Enligt rektorn behöver huvudmannen förhålla sig mer kritisk till rektorns beskrivning av verksamheten och ta ett större ansvar, som också innebär att vidta förbättringsåtgärder utifrån identifierade behov. Trots att huvudmannen känner till att verksamheten inom anpassad grundskola sker i lokaler som inte är tillgänglighetsanpassade, har få åtgärder vidtagits. Även om en diskussion har inletts med hyresvärden så tar huvudmannen inte tillräckligt ansvar för att elevernas fysiska lärmiljö. Huvudmannen känner också till att det på skolenheten saknas specialpedagogisk kompetens men inga åtgärder vidtas för att tillgodose behoven av kompetens som specifikt finns på anpassad grundskola. Enligt huvudmannen behöver organisationen av befintlig specialpedagogisk kompetens i kommunen följas upp för att se om stödfunktionen ska organiseras centralt. Det framkommer dock inte att några initiativ tagits för att utveckla organisationen av den specialpedagogiska resursen, eller omfördela befintliga resurser. Huvudmannen planerar en utbildningsinsats för personalen som handlar om att tydliggöra vad som anses vara kränkande behandling och skapa samsyn i arbetet.

Behovsanpassat stöd till rektor och skolenhet

Huvudmannen ger rektorn ett visst behovsanpassat stöd att leda och utveckla verksamheten men stödet är inte tillräckligt. Huvudmannen ser till att rektorn får ett operativt stöd genom skolpsykologen och kan bland annat därigenom fatta beslut som är baserade på adekvat kunskap och erfarenhet. Huvudmannen har initierat ett samarbete med SPSM för att utveckla den anpassade grundskolan i kommunen. Enligt rektorn bidrar samarbetet till att rektorns kompetens ökar, vilket gynnar rektorns förutsättningar att leda och utveckla verksamheten. Huvudmannen har dock inte sett till att rektorn har förutsättningar att utveckla kunskap och utbyta erfarenheter med andra om styrning och ledning av anpassad grundskola, även om frågan om möjlighet till nätverk har diskuterats. Även om huvudmannen vill att anpassad grundskola ska vara en integrerad del av grundskolan, och att huvudmannen diskuterar organisationen av anpassad grundskola generellt, har inga konkreta åtgärder vidtagits.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver göra en självständig bedömning och analys av verksamhetens måluppfyllelse och kvalitet samt se till att verksamheten har de förutsättningar den behöver för att säkerställa att syftet med utbildningen uppfylls.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen endast gör en begränsad uppföljning och analys av resultat avseende måluppfyllelse och trygghet. Eftersom även rektorns uppföljning och analys av verksamheten inte är tillräcklig, och det är den huvudmannen förlitar sig på, är inte de strukturer och rutiner huvudmannen har tillräckliga för att göra självständiga bedömningar av verksamhetens måluppfyllelse och kvalitet. Det finns problem i verksamheten som huvudmannen känner till och som rektorn inte lyckats lösa. Trots detta arbetar inte huvudmannen långsiktigt och systematiskt för att skapa goda förutsättningar för anpassad grundskola.

Skolinspektionen rekommenderar att huvudmannen utvecklar arbetet med att självständigt bedöma måluppfyllelse och kvalitet vid anpassad grundskola. Även om det inte finns något som hindrar att huvudmannens kvalitetsarbete bygger på skolenhetens kvalitetsarbete, är det väsentligt att huvudmannen gör egna bedömningar om verksamhetens måluppfyllelse och i relation till de förutsättningar som getts. Det är särskilt viktigt att huvudmannen agerar kritisk vän i förhållande till rektorns uppföljning och analys av verksamheten samt efterfrågar relevanta underlag för att självständigt kunna göra bedömningar av måluppfyllelse och kvalitet. Det räcker inte med att huvudmannen får en generellt beskriven bild av hur eleverna presterar eller elevernas upplevelse av trygghet. Huvudmannen behöver skaffa sig ett underlag som möjliggör att de självständigt kan identifiera såväl styrkor som svagheter i verksamheten, och därigenom vidta de åtgärder som behövs för att höja verksamhetens kvalitet och säkerställa att syftet med utbildningen uppnås. Huvudmannen behöver arbeta långsiktigt och systematiskt för att de förutsättningar och den kompetens som behövs ska finnas på skolenheten. Eftersom eleverna inte har tillgång till en tillgänglig utbildning i alla avseenden behöver huvudmannen skyndsamt säkerställa att eleverna får sin utbildning i ändamålsenliga lokaler. Det innebär att lokalerna ska vara säkra, tillgängliga och lämpliga för utbildning. Huvudmannen behöver alltså se till att lokalerna uppfyller de krav och riktlinjer som finns, och är anpassade utifrån elevernas förutsättningar och behov. Det är också viktigt att huvudmannen kontinuerligt följer upp och utvärderar lokalernas funktion och kvalitet, och vid behov tar ansvar för att möta förändrade behov. Huvudmannen bör också utifrån relevanta underlag ta reda på om det finns behov av att justera tilldelningen av personella resurser för att möta

verksamhetens kompetensbehov, till exempel inom specialpedagogik. Huvudmannen har ett ansvar för att se till att skolenheten har den specialpedagogiska kompetens som krävs för att möta alla elevers behov.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Larsson

X Camilla Adler

Föredragande

Signerat av: Camilla Adler

I handläggningen av ärendet har även utredare Susanne Nordberg medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Tre lektionsobservationer.
- En gruppintervju med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med elevassistenter.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden, respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder och styr rektorn skolans utveckling och skapar en ändamålsenlig organisation? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning, analys och förbättringsåtgärder och hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att utvecklas så långt som möjligt? I detta område granskas om undervisningen är varierad och stimulerande samt om den är strukturerad.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan för att eleverna ska delta i samhällslivet och uppleva trygghet? I detta område granskas hur skolan arbetar med social delaktighet och att skapa trygghet.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning bedrivs ett regelbundet och systematiskt arbete med att bedöma, analysera och dokumentera elevernas kunskaper i syfte att stärka elevernas kunskapsutveckling? I detta område granskas hur skolan arbetar med fortlöpande bedömning och samverkan i bedömningsarbetet.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning? I detta område granskas huvudmannen som självständig aktör, om det sker ett långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete, huvudmannens behovsanpassade stöd till rektor och om det sker en samverkan mellan skolformer och det omgivande samhället.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 28 och 29 januari 2025. Den 30 januari 2025 genomfördes en digital intervju med representanter för huvudmannen. Besöket genomfördes av utredarna Susanne Nordberg och Camilla Adler.

På Dejeskolan 7-9 i Forshaga kommun bedrivs utbildning inom anpassad grundskola åk 1–9 för elever som läser ämnesområden. Rektorn har ansvar för anpassad grundskola vid Dejeskolan 7-9 där åtta elever får sin utbildning vid tiden för granskningen.